

Ob desetletnici vstaje

Budno čuvajmo naso svobodo

Prebivalstvo ptujskega okraja je dostojno proslavilo praznik vstaje

Ze dalj časa se je ljudstvo po vsej Sloveniji vsestransko pripravljalo na svoj veliki praznik — 22. julij, ko praznuje 10-letnico vstaje proti okupatorju.

22. julij je velika prelomnica v zgodovini slovenskega naroda. Oborožena vstaja in množična herojstva v borbi naj bodo zgled vsem poznejšim pokolenjem, kako se je treba boriti za svobodo in braniti svoj narod pred osvajalci. Velike zmage v borbi in s krvjo plačana svoboda naj bodo resen opomin vsem onim, ki bi ponovno poskušali se poslužiti fašističnih metod esvajanja in uničevanja in teptati tla, kjer žele jugoslovanski narodi živeti v miru.

Tudi v ptujskem okraju smo dostojno proslavili praznik vstaje. V Ptuj in večjih krajih okraja so se na predvečer vršile slavnostne akademije, na dan praznika pa so bile odkrite spominske plošče padlim borcem in talcem v Desterniku, kjer je govoril minister tov. J. Potrč, talcem in borcem v Vel. Nedelji ter plošča na »Lackovi tehnik« v Stogovcih. Tudi v ostalih krajih so bile svečanosti. V Markovcih so na primer bila na svečan način podeljena odlikovanja štirim borec NOB.

Na proslavi Dneva vstaje so bila razdeljena vojaška odlikovanja

V Ptuj in Titovem domu je bila v soboto, 21. julija 1951 zvečer svečana akademija za množično počastitev državnega praznika 22. julija, katere se je udeležilo veliko število Ptujčanov in okoličanov.

V daljših govorih sta org. sekretar OK KPS tov. Rogl Rudi in kapetan JA tov. Pirč spomnila številne udeležence praznave na vse težave in uspehe naših narodov v borbi proti režimu v stari Jugoslaviji, proti okupatorju in proti intrigam Informbiroja. Spomnila sta vse navzoče na heroje NOB in človeške ter materialne žrtve v času druge svetovne vojne ter na vodilno vlogo KPJ pri organiziranju množice za oboroženo vstajo proti okupatorju kakor na odlični odpor proti informbirojevskim poskusom razbijanja enotnosti naših narodov. Soglasnost z njunimi izjavami so udeleženci potrdili z viharnim ploskanjem.

V svojem govoru je tov. Rogl Rudi med drugim dejal:

»Od borbe za osvoboditev tudi prebivalstvo našega okraja ni zostalo, ampak se je že od vsega začetka aktivno vključilo vanjo ne glede na zelo težke pogoje vsled zelo močne mreže četokolonašev in vpliva, ki so ga Nemci uspešili vnesti povsod s svojimi demagoškimi frazami in materialnimi podporami, s katerimi so hoteli na vsak način podkupiti ljudi vseh, pa tudi največjih slojev, da bi si tako zagotovili zaledje, prometne komunikacije ter letovišča v prelepih haloških gričih in Slovenskih gorah, pa čeprav na račun stradanja milijonov ljudi drugih pokrajin in narodov. Največ pa jim je koristilo to, da so uspeli v veliki meri takoj po prihodu likvidirati KP. Vendar, v okraju so ostali Jože Lacko, Osojnik Franc in drugi komunisti, ki so že pred vojno delali s tov. Potrčem in takoj po okupaciji pričeli s pripravami za vstajo. Ze 1. 1941 so uspeli zbrati partizansko četo, ki je imela nalogo predvsem organizirati ljudi na vstajo in izvajanje sabotaž in drugih akcij. Četa je že leta 1941 uspešno delovala. Uničevala je nemški vojni material, zažgala opekarne in porušila most v Rogoznici. V letu 1942 je napadala žandarmerijske postaje, patrulje in drugo. 7. avgusta 1942 je sprejela odprto borbo ob Pesnici z mnogostevilnejšo enoto gestapovcev in se z njo herojsko borila. Tam so izgubili življenje prvoborce: Kramberger Franc, braza Reša in Zavec Lojze. Ubili pa so med drugimi dva gestapovska oficirja, ki sta v zaporih osebno zveržino mučila zavedne Slovence. V tej borbi je bil ranjen Jože Lacko ter nato čez nekaj dni vsled izdajstva ujet in nečloveško mučen, kar pa ga ni pripravilo, da bi bil izdal besedo. Med tem časom je okupator tudi na ostale ljudi izvajal silen pritisk z zapiranjem, preseljevanjem, odvajanjem v koncentracijska taborišča, streljanjem talcev itd. Na vse to so borci pod vodstvom članov Partije odgovarjali z vedno večjimi akcijami. Leta 1943 je uspelo pokrajinskemu komiteju, španskemu borcu Žnidariču in Praprotnik Štefki postaviti v Haložah okrajni komitej KP, ki je potem iz enega mesta vodil borbo ter organiziral ljudske odbore z nalogo vsestranske pomoči vojnim edinicam, mobilizacije novih borecev, materialnega preskrbovanja itd. V tem času je bila vzpostavljena zveza med Haložami in Slovenskimi gorami ter drugimi okraji. V tem letu je začela z delom Lackova tehnika v Podložju pod Ptujsko goro, ki je bila te dni obnovljena in bo jutri odkrita. Leta 1944 je bila vzpostavljena stalna zveza in medsebojna pomoč z zagorskimi edinicami. XIV. divizija, ki je napravila zmagoslavno pot po Stajerski, je kljub januarski zimi, debelim snegu in žrtvam pobila švabsko nadutost ter pri ljudeh dvignila moralno. V poletju 1944 se je formiral Lackov bataljon, ki je poleg drugih akcij izdelal tudi uničenje 14 gestapovcev pri Bolefcih v Haložah. Na Polensaku je likvidiral dva znana krvooločna švabska oficirja. V borbi na sektorju Polensak-Gorišnica je dala Partija večje žrtve. In sicer: padli so člani OK Petrovič Jure, sekretar OK Belšak Tone, tov. Frlje, komandant reledne linije, Sever

Rudolf, komandir kurirske stanice XIV. »S« ter sestri Sonja in Mimica. Ta dejstva nam dajejo polno pravico samozavezno praznovati Dan vstaje slovenskega naroda.»

Tov. Rogl je nato govoril o revolucionarnem pomenu osvobodilne borbe ter nato prešel na obravnavanje informbirojskega pritiska na naše narode. Obravnaval je tudi z italijanske strani pregreto tržaško vprašanje. Potem pa je nadaljeval:

»Končno se moramo ustaviti še pri postavki »kdo je koga osvobodil«. Leta 1941 so bili v vseh okupiranih državah približno enaki objektivni pogoji za vstajo in sploh za borbo proti okupatorju. Od teh so bili morda najtežji v Jugoslaviji, ker smo Jugoslaveni manjševini in ker je okupatorju ter že prejšnjim strankam v precejšnji meri uspelo vnesti razdor in celo pokolj med narode in verske skupine. In vendar je pri nas vstaja uspela najbolj, oziroma skoraj izključno. Uspela pa je zato, ker je bil takrat pri nas poleg objektivnih pogojev dozorel in sposoben subjektivni faktor — vodilna sila odpora — naša KPJ. Prav tega subjektivnega faktorja je primanjlovalo v Franciji, Poljski, Češki in drugod. Pri nas je prvič v zgodovini človeštva v borbi nastala iz mašnih diverzantskih skupin regularna armada, ki je bila sicer potrebna materialne pomoči, katere ji pa izdatneje ni nihče nudil, razen okupatorja v kolikor ga je v to prisilila.

Takna armada, vzrasla iz množice, ni čakala, da bi nekdo drugi prišel osvoboditi njenega ljudstva, bila je sama kos tej nalogi. Še več: v času, ko je v okupiranih delih SZ zadostovala ena švabska divizija za en milijon ruskih prebivalcev, so vezali naši narodi na milijon prebivalcev dve sovražnikovi diviziji. Iz Jugoslavije se je širila spodbuda za dvig tlačenih narodov. Res je, da je Rdeča armada pomagala osvoboditi Beograd, res je pa tudi, da je naša borba bila enaka, če ne večja pomoč njim, ko so švabi korakali na Moskvo in Leningrad, ko ji je bilo najtežje, kakor pa takrat ko so se od tam umikali.»

Tov. Rogl je zaključil: »Ti napori in uspehi, ki so se pri nas v Sloveniji začeli z 22. julijem, naj nam bodo porok v borbi za čuvanje pridobitev NOB, v borbi za izraditev socialistične domovine, v borbi za lepšo in srečnejšo bodočnost naših narodov.»

Naj živi desetletnica oborožene vstaje slovenskega naroda!

Naj živi iniciator in organizator zmag NOB, tov. Tito!

Po obeh končanih govorih sta tov. Belšak Franc-Simon in tov. Primc Franc razdelila 73 odlikovanj zaslužnim in poizrtvovalnim borec NOB s pomočjo ptujskega okraja in iz drugih področij, ki sedaj službujejo v Ptuj. Vsakemu odlikovanju je ljudstvo po prevzemu odlikovanja čestitalo s ploskanjem.

Ob prvem državnem prazniku oborožene vstaje slovenskega ljudstva so prejeli odlikovanja sledeči delovni ljudje:

ORDEN ZA HRABROST:

Rogelj Jožeta Rudi, org. sekretar KPS, Ptuj; Furlan Josipa Dušan, sek. LMS, Ptuj; Premk Alojz Alojz, železniška sek., Ptuj.

ORDEN ZASLUGE ZA NAROD

III. REDA:

Bratina Franca Berta, Ptuj; Bratina Franca Jože, Ptuj; Bizjak Rudolfa Minka, pošta Ptuj; Berg Josipa Milka, tovarna Strnišče; Cvetko Jakoba Peter, Markovec; Čupuder Lovrenca Jože, MLO Ptuj; Čuček-Nunčič Zinka, soc. skrbstvo, Ptuj; Elzner Ivana Ivan, tovarna Strnišče; Furlan Josipa Dušan, sek. LMS, Ptuj; Gomišek Ivana Kazi-mir, Gorišnica; Holoobar Ivana Anica, up. bolnišnice, Ptuj; Iljevec Neže Ivan, perutina, Ptuj; Kostanjevec Franca Marija, Markovec; Kotar Franca Ludvik, drž. posestvo, Zavrč; Kosce Antona Milka, zob. ambulanta, Ptuj; Mihečič Janeza Janez, VVI Ptuj; Možina Blaža Ivan, Turniški vrh, Zavrč; Majcenovič Martina Jože, drž. posestvo, Zavrč; Pe-

trovič Mihaela Janez, predsednik OLO Ptuj; Potočnik Valentina Anton, predsednik sindikata, Ptuj; Puljko Franca Franc, VVI Ptuj; Pilhan Ignaca Janez, Ptuj, Ljutomerska 29; Samec Jožefa Danilo, pov. za finance, Ptuj; Sedmak Jožefa Celestin, up. bolnišnice, Ormož; Tušak Jožefa Anton, MOZB Ptuj; Stalekar Antona Franjo, drž. posestvo, Podlehnik; Tušak Vinka Marija, Vičava, Ptuj; Veber Alojz Alojz, Ptuj, Prešernova 8; Verič Antona Jože, Ptuj, Ormoška 1.

MEDALJO ZA HRABROST:

Holoobar Vinka Anica, up. bolnišnice, Ptuj; Bezjak Antona Franc, Velika Nela; Bratina Franca Berta, Ptuj; Bratina Franca Jože, Ptuj; Bizjak Rudolfa Minka, pošta Ptuj; Belca Filipa Stefan, Sesterže; Čuš Blaža Blaž, Ptuj, Nova cesta 4; Elzner Ivana Ivan, tovarna Strnišče; Jakša Janeza Ivan, bolnišnica, Ormož; Korper Jožefa Joško, Osluševci štev. 8; Kostanjevec Franca Marija, Markovec; Laznik Ivana Ivan, Ptuj, Aškerčeva 12; Mesarič Stefana Ludvik, tovarna Strnišče; Nunčič Antona Stane, tožilstvo, Ptuj; Potočnik Valentina Anton, predsednik sindikata, Ptuj; Ruter Fanike Jože, Polensak; Skok Katarine Franca, Korenjak, Zavrč; Vagan Neže Marlin, Ptuj, Aškerčeva 13; Verič Antona Lojze, Ptuj, Ormoška 1; Vamberger Tomaža Franc, Rogoznica, Ptuj.

MEDALJO ZASLUGE ZA NAROD:

Čuš Ivana Anton, MLO Ptuj; Dolenc Vincenca Vinko, Medvedce (Sesterže); Kosi Neže Franc, Velika Nedelja; Kokol Jožefa Mihael, Ptuj, Zg. breg 39; Kraji Valentina Vinko, MLO Ptuj; Kekec Janeza Anton, Markovec; Lacko Jožefa Milan, Rogoznica, Ptuj; Močnik Franca Tonka, živ. zad., Ptuj; Majhen Jožefa Jože, Hrasovec, Zavrč; Petrovič Ivana Ivan, Ptuj, Krevkova 3; Rogelj Antona Ivan, Sp. Hajdina 124; Ruter Fanike Jože, Polensak; Simonič Mihaela Franc, Zavrč 11; Strafa Alojza Ožbit, Markovec 17; Straus Jožefa Jože, VVI Ptuj; Straus Avgusta Marija, Ptuj; Vidovič Blaža Miha, dijaški dom, Ptuj; Vučak Filipa Franc, tovarna perila, Ptuj; Leskovec Franc, sekretar OK KPS, Ptuj.

Proslavo je vodil predsednik Mestnega odbora OF tov. Sprah Stane.

Tamburaški orkester in godba na pihala SKUD »Jože Lacko« sta zaigrala več narodnih in partizanskih pesmi ter narodno himno, s katero je proslava končala.

V. J.

Na „Lackovi tehnik« v Stogovcih so odkrili spominsko ploščo

Na dan praznika je tudi v Stogovcih bila spominska svečanost. Ob tej priliki je bila odkrita spominska plošča na kraju, kjer je v letih narodnoosvobodilne borbe delala »Lackova tehnika«. Zbrani množici iz domače vasi, Majšperka in okoliških krajev je o borbi slovenskega naroda za njegove nacionalne in socialne pravice govoril tov. Kolarič Miha, član IO OLO, nato pa odkril spominsko ploščo. Sledila je priveditev, ki so jo pripravili člani prosvetnega društva iz Majšperka.

Med velike znamenitosti, ki so se ohranile izza časa borbe našega ljudstva proti fašističnemu in nacističnemu nasilju, štejemo tudi »Lackovo tehniko«, kjer so pisali in raznoževali proglase OK KPS, pozive OF na oboroženo vstajo in pomoč partizanskemu gibanju, članke, ki so budili narodno zavest in tudi partizanske in druge pesmi.

Koncem leta 1943 je bila ustanovljena »Lackova tehnika« v Murelčinah. Po množičnih aretacijah zavednih domačinov v Murelčinah je takratno vodstvo Okrožnega komiteja KPS za Ptuj odredilo, da se tehnika preseli v Haloze, kjer bi ne bila tako v nevarnosti, da jo odkrije sovražnik. Urejena je bila v prostorih, ki jih je odstopil tov. Šupert.

Delo v tiskarni ni bilo lahko. Sedeti za pisalnim strojem in opravljati nešteta druga tehnična dela je bilo v temnem in vlažnem prostoru ter ob slabi razsvetljavi pod zemljo vsekakor naporno. Od septembra 1944, ko je tehnika bila preseljena v Stogovce, pa do osvoboditve je bilo tiskanih in raznoženih mnogo različnih del — od letakov, radijskih vesti in časopisov do brošuranih izdaj partizanskih pesmi. Često je bilo raznoženih nad nekaj tisoč izvodov enega dela. Propagandni

BOSNA

Na kraju, kjer so ustaši med vojno pobili nad 70.000 moških, šenski in otrok prignanih iz zloglasnega taborišča v Stari Gradški, postavljajo veličasten spomenik tem žrtvam fašizma. Visok bo nad 8 metrov. Odkrili ga bodo na dan vstaje ljudstva Bosne in Hercegovine.

Svečana otvoritev stalne razstave NOB

Preteklo nedeljo, na dan slovenske narodne vstaje, smo odprli na gradu stalno razstavo NOB kot poseben oddelek Mestnega muzeja v Ptuj. Pri tej priliki bi ponovno poudarili, da je udeležba ljudstva na svečanostih, ko se spominjamo tako pomembnih in odločilnih dogodkov naše zgodovine, še vedno odločno premala. Se vedno ne znamo dovolj ceniti velikih pridobitev naše zmagovite borbe, ne čutimo se zmagovalci, ne spoštujemo dovolj žrtve, ki so dale kri in življenje za to, da bi mi mogli živeti. Ne znamo in nečemo siliti ljudi na pridrevite kot so to delali Nemci. Čas je že, da naš človek začne opravljati vsako delo zavestno in razumsko, iz notranje potrebe po kulturnem izvipljanju. Nekaj Ptujčan, ki zavzema odgovorno mesto v našem gospodarstvu, mi je na vprašanje, kaj se ni udeležil slavnosti ob otvoritvi stalne razstave NOB, odgovoril, da je takih svečanosti sit in da na njih vedno enako govore. Ali je to kulturne človek? Ali bo znal vzgajati svoje podrejene v pravičnem odnosu do zgodovine NOB in do današnje socialistične graditve? Nedvomno tega ne bo znal. Takih ljudi s takim malomarnim odnosom do naroda in države je med nami še prav mnogo. Treba jim bo še mnogo pouka.

Razstava, ki je urejena v okrajnem merilu, je privabila manj kot 1 odst. celotnega prebivalstva ptujskega okraja. Prišli so le najbolj zavedni, najbolj predani državljani. Kje so pa ostali vsi tisti večni in neumorni kritiki, ki po svoje strokovnjaško ocenjujejo za ogelj in plotovi in na trgu in drugod vsa dogajanja in snovanja v današnji ljudski državi, da bi na razstavi videli, koliko tveganja in žrtve so dali naši najboljši ljudje, koliko dela je imela Partija, da je organizirala vstajo in kako so jo pri tem ovrtili narodni odpadniki-nemurjki in pasivnost ljudstva ob njihovem izdajalskem početju v Ptuj in ostalih predelih ptujskega okraja.

Svečanost pred otvoritvijo je bila sicer kratka, a prav prisrčna. Počastil jo je tudi minister za ljudsko zdravstvo in prvoborec ptujskega okraja dr. Jože Potrč, ki je imel kratek govor. Zbrano ljudstvo ga je prisrčno pozdravilo. Otvoritve so se udeležili: zastopnik ljubljanskega muzeja inšpektor Zen Franc, ravnatelj Pokrajinskega muzeja v Mariboru tov. Teplj Bog, upravniki Mestnega muzeja v Varaždinu ter zastopnik JA, krajevnih oblasti in množičnih organizacij. Pozdrave z željami za nadaljnji razvoj spominskega oddelka NOB pa so poslali: Slovenska akademija znanosti in umetnosti v Ljubljani, Svet za prosveto in kulturo LRS, etnografska skupina celjskega muzeja in Zavod za zaščito kulturnih spomenikov Slovenije.

material je bil odposlan tudi v sosednje okraje in celo tja do Porabskih Slovencev.

Lackova tehnika in njeno delo ni bilo pomembno samo za širjenje osvobodilnega pokreta v domačem okraju, temveč tudi v ostalih okrajih, saj je v tehniki tiskana beseda naša svoja, pa čeprav pogostokrat, trdo pot do sicer nega zavednega Slovence ter zna biti in krepiť zavest našega ljudstva v borbi za svoj obstoj.

V Središču na Dan vstaje

V Središču so Dan vstaje proslavili z manevrom in spominsko svečanostjo pred spomenikom žrtve odpora in borbe proti okupatorju. Manever z moti-vom uspešne obrambe kraja pred napadom sovražnika je organizirala ZB, sodelovala pa je predvojaška vzgoja Središče, vojni obvezniki nekaterih letnikov, dve gasilski četi (Središče in Obrež), skupina motoristov Avto-moto društva Središče, ekipe Rdečega križa ter VRV in Protiletalska zaščita. Z manevrom je bil prikazan, odnosno njega del je bil fingiran značni napad, v katerem je bilo »zažganih« nekaj objektov. Manever sam je potekel po določenem načrtu z nekaterimi napakami komande in pomanjkljivostmi približno takole: »sovražnik« (predvojaška vzgoja) se približuje kraju z vzhodne strani, kjer ga pa tudi pričakuje obramba v dveh obrambnih linijah. Prva obrambna linija se pred »sovražnikom« umakne in ta okrepljen s tankom uspe vdreti v kraj vse do druge obrambne linije. Medtem priskoči sovražnik na pomoč letalstvo, ki v kraju zažge nekaj objektov. Sovražnika pričaka koncentriran ogenj obrambe, razruseni mostovi ter končno odločen protinapad obrambe, ki »sovražnika« odbije. Medtem gasilci, Protiletalska zaščita in ekipe Rdečega križa izvršujejo svoje naloge. »Požar« je hitro omejen in pogašen, »ranjenci« odnešeni v previjalnice, »sovražnik« odbit in pogan v paničen beg.

Celotno akcijo vseh sodelujočih enot z godbo na čelu zaključil skupen odhod na trg pred spomenik žrtvam odpora in borbe proti okupatorju. Tu se je vrši-

Godba SKUD »Jože Lacko« je začela slovesnost z igranjem državne himne, nato pa je zapel moški zbor SKUD »J. Lacko« nekaj borbenih pesmi. Z občutkom sta deklamirali Kajuhove pesmi pionirka Jelka Vukotič in inšpektor za vzgojne domove tov. Vera Šostarjeva. Sledil je govor tov. dr. Potrča.

Za zaključek proslave je zapel mešani zbor SKUD »Jože Lacko« pesni: Le vkup, le vkup uboga gmajna in Pesem o svobodi, ki sta prav pomnilivo zveneli pod visokim grajskim zidom. Nato je šla množica pred vrata spominskega oddelka, ki ga je predsednik muzejskega društva izročil v varstvo in izpopolnjevanje upravniku Mestnega

Ljudje so z zanimanjem ogledovali razstavo. Mnogi so se dalje časa ustavljali pri prvem delu razstave, ki prikazuje, kako so pod krinko kulturnega udelestvovanja rovarali proti lastnemu narodu in državi ptujski nemurjki že v stari Jugoslaviji in se razbohotali v času okupacije. Če je ta ali oni nekdanjih gorečih privrženec »Kulturvolka« in nadjudi zagledal na kaki sliki tudi sebe, naj ve, da spada to v zgodovino, danes pa ima priliko, da v socialistični državi, v kateri postavljamo dostojanstvo človeka na prvo mesto, z lojalnostjo in nesebičnim delom popravi svoje večje in manjše grehe (dovolj velik greh je bil že to, da je na primer pljunil na čast svojega naroda). Nekateri takih ljudi so ponovno postali pritrjni in že zopet gagojo svoj »dehinderdehonder« v svoji »materinščini« po ptuj-skih ulicah. Ne enkrat smo imeli priliko videti, da so okupatorji sami mrzli- ce te ogabne odpadnike, kar jim pa sicer niso naravnost pokazali, ker so jim služili kot ponižno in slepo orodje pri uničevanju slovenskega naroda. Neka- terim teh se je posrečilo, da so v zadnjem času dobili potne liste in obiskali svoje sorodnike v sosedni državi. Gotovo je, da ti ljudje kljub temu, da v socialistični Jugoslaviji prav dobro si- ve, niso znali o naših naporih za zgra- ditev boljše in lepšega življenja povedati niti ene dobre besede. V bodoče bo treba paziti, komu dajo naše oblasti potni list.

Priporočamo vsakomur, da si dokumentarino dobro osvetljeno razstavo temeljito ogleda, se ob vsem razstavljenem materialu temeljito zamisli, pa bo ponosen, da se je tudi prebivalstvo ptujskega okraja zavestno upro oku-patorju ne glede na številne žrtve.

Reči je treba, da so mnogi pokazali prav lepo razumevanje pri pripravih za razstavo. Največ so z delom prispevali nekateri člani Muzejskega društva in prav vsi delavci in nameščenci Mestnega muzeja ter okrajni odbor Zveze borecev. Mestni odbor Zveze borcev je dal na razpolago 50.000 din, Svet za prosveto in kulturo 20.000 din, Okrajni odbor OF 10.000 din, Potrošniška zadruga mnogo toliko, podjetje »Vino« je dalo brezplačno na razpolago 20 litrov vina za pogostitev gostov, o a tudi razni drugi so z večjimi ali manjšimi uslugami pripomogli, da je razstava uspela.

Po ogledu razstave je pripravljali odbor povabil goste iz oddaljenih krajev in zastopnike domačih oblasti in organizacij na obed v restavraciji »Moskva«. Po obedu so muzejski ljudje v živahnem razgovoru dajali koristne nasvete, kako razširiti in dati še globlje vsebino razstavi, za kar smo jim prav hvaležni in kar bo v bodoče skrb nas vseh.

S. K.

Po ogledu razstave je pripravljali odbor povabil goste iz oddaljenih krajev in zastopnike domačih oblasti in organizacij na obed v restavraciji »Moskva«. Po obedu so muzejski ljudje v živahnem razgovoru dajali koristne nasvete, kako razširiti in dati še globlje vsebino razstavi, za kar smo jim prav hvaležni in kar bo v bodoče skrb nas vseh.

S. K.

la spominska svečanost za začetek oborožene vstaje slovenskega naroda proti okupatorju, ki je terjala tudi iz Središča številne žrtve. Sodelovali so: pevski zbor KUD, ki je zapel pesmi: Hej, tovariši, ter Domovina, mili kraj; godba KUD, ki je zaigrala državno himno in žalostnik, recitatorki ter govornik tov. Vitor.

Ta je v svojem govoru spomnil prisotne na za naš narod težke dni po prihodu okupatorja, na začetek in potek oborožene vstaje slovenskega naroda, številne žrtve in zmagovit zaključek ter današnje dni, kakor tudi na pomen istega dne izvedenega manevra. Žrtvam borbe in odpora okupatorju je bila izkazana počastitev, nakar je uspelo pro-slavo zaključiti v imenu vodstva priveditve tov. Pajek.

OPOZORILO

V okraju je še nekaj tovarišev in tovarišic, ki so izpolnili vse pogoje, da bi dobili odlikovanja za svoje delo v času narodnoosvobodilne borbe. Imena teh je treba čimprej zbrati. Pozivamo krajevne Zveze borecev, da to čimprej opravijo, ter predloge dostavijo OO ZB Ptuj.

Obenem sporočamo prebivalstvu, da je še vedno čas za vlaganje reklamacij glede izdajanja spomenik borecem in žrtvam faš. terorja. Naprosimo part. organizacije, odbore OF ter ostale množične organizacije, da pomagajo kra! Zvezam pri ugotavljanju upričenecev in upravičenosti do sprejema spomenik.

Okr. odbor Zveze borecev, Ptuj

Iz naših republik

Cena novi pšenici je na trgu v Srbiji padla na 50 din

Na naših velikih tržiščih kmetijskih pridelkov v Vojvodini, Srbiji in Slavoniji se ni prišel vpiliv nove žitne letine na ceno pridelkov v celoti do izraza...

Republičko podjetje »Rad« je pričelo graditi v Paraćinu največjo in najmodernejšo tovarno cementa v naši državi.

Novi Sad, 18. julija. Na vsem področju Vojvodine je včeraj in danes padal lahen dež...

Zvezni odbor radioamaterjev Jugoslavije pripravljata veliko radijsko razstavo, ki jo bodo odprli prve dni oktobra v Beogradu.

Kaj dela obrtna zbornica, kaj stori za nas in kaj nam stoji za to, da plačujemo članarino?

Morda je upravičena trditev posameznika, da ima kontakt z zbornico le takrat, ko pride plačat članarino...

Zadružna izvozna podjetja na Hrvaškem žanjejo letos lepe uspehe. Raznih pridelkov so izvozila že za dobrih 20 milijonov din.

V okviru proslav v počastitev desetletnice vstaje hrvaškega naroda so prebivalci Ogulina 27. julija odkrili na kraju...

LR Bosno in Hercegovino je letos obkotalo okoli 900 tujih turistov. Največ jih je bilo iz Avstrije, Francije in iz ZDA.

Maršal Tito boter desetemu otroku. Po svojem odposlanju majorju Dragu Dobričeviću je maršal Tito botroval desetemu otroku uslužbenca Haibe Kurde iz Mostara.

Tovarna strojil v Majšperku je proslavila izpolnitev petletne planske naloge

Delovni kolektiv Tovarne strojil v Majšperku je na predvečer državnega praznika dne 21. julija t. l. proslavil pomemben dogodek...

Majšperskim tanincem je danes mnogo laže, kot jim je bilo pred štiri in pol leti. Zakon o petletnem planu je pred nje postavil nemahno nalogo.

Tovarna je bila takrat v zelo slabem stanju. Naprave so bile izrabljene in zastarele. Zila dovodnica tovarne — 4 kilometre dolga žilnica s komaj še rabno nosilno vrvjo in strohnelimi podporniki skoraj ni več bila kos svojih nalogi.

Vodstvo tovarne in sindikalna podružnica sta se nahajali pred težko nalogo premagovanja tehničnih in strokovnih težav ob velikih nalogah iz petletnega plana.

Kaj nam daje obrtna zbornica v Ptuj

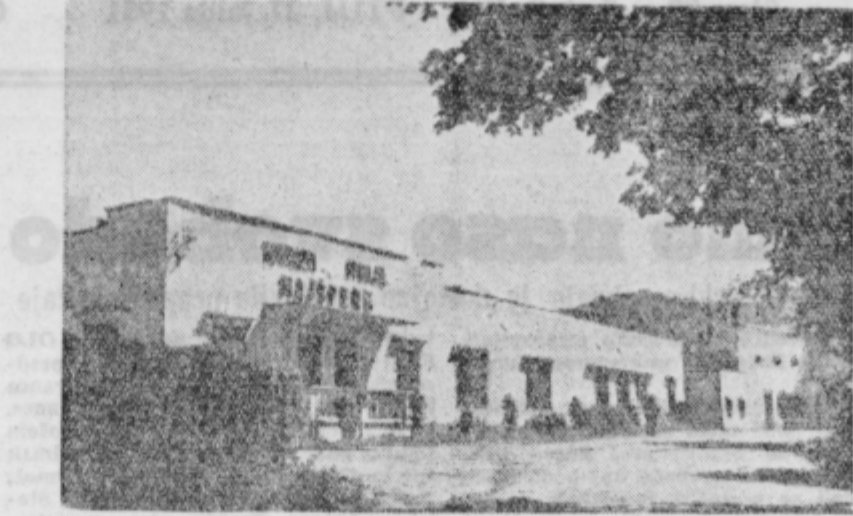
Ni to vprašanje, ki si ga postavlja zbornica sama, nego je to vprašanje, ki ga je zbornica vsilila pečica nekaterih njenih članov...

Okrajna obrtna zbornica v Ptuj se svojega dela in svojih dolžnosti napram članstvu zaveda. Ni to prvič, da se na tem mestu poudarjajo pravice in dolžnosti članov zbornice.

Kaj dela obrtna zbornica, kaj stori za nas in kaj nam stoji za to, da plačujemo članarino?

Morda je upravičena trditev posameznika, da ima kontakt z zbornico le takrat, ko pride plačat članarino, neupravičena pa bi bila trditev, da mu zbornica ni nudila pomoči takrat, ko se je bil njegov zahtevek po pomoči upravičen.

Toda da se vrnemo k delu samemu. Nešto vprašanj se vrsti pred upravnim odborom zbornice, od katerih so nekatera prečta, druga zopet manj važna...

Najprej se je začela borba za popravilo in obnovo naprav, žilnice in industrijskega tira. Kmalu so začele prihajati surovine in vedno večjih količin. Mojstri in delavciha ter delavci na ostalih delovnih mestih so takoj v pričetku petletke napovedali tekmovalne tancem širom države.

Med tem pa je bila iz nekdanjega magazina zgrajena lepa obratna ambulanta, urejen nov industrijski magazin, postavljeni nov tovarniški dimnik...

Delavec Ius Franc, ki dela v tovarni že od l. 1916, je ob priliki praznovanja izvršil petletke dejal, da so doseženi uspehi odraz zavesti in volje majšperskih delavcev-tanincev...

Vojni obvezniki, pozor!

Mestni ljudski odbor v Ptuj poziva vse vojne obveznike in stalno nesposobne, da se na temelju navodil Vojnega odseka v Ptuj strogo obvezno udeležijo smotre (pregleda) vojnih obveznikov...

Za vojne obveznike roj. leta 1916 do vključno 1924 v sejni dvorani MLO Ptuj.

Za vojne obveznike roj. leta 1925 do vključno 1929, stalno nesposobne, rojene leta 1916 do 1929 in vse ženske vojne obveznice...

Pregleda se morajo brezpogovorno udeležiti vsi vojni obvezniki navedenih letnikov, ne glede na to, če je prejel pisarni poziv ali ne.

Mestni ljudski odbor Ptuj

Opozorilo vsem doplačevalcem

Akontacija za tretje četrtletje 1951, ki je zapadla v plačilo dne 15. jul. 1951, je vnešana za vse davčne oblike v davčno kartoteko.

Pozivamo davkoplačevalce vseh oblik dohodnine in davka na promet proizvodov, ki še nimajo vnešene akontacije v davčne knjžice...

V prihodnjih dneh bo začela poslovati interjevalna komisija pri MLO, ki bo zamudnikom zaračunavala 6% zamudne obresti zraven interjevalnih stroškov.

MLO Ptuj

obrne zbornice, ki ga zmore le ob pomoči poverjenistva za obrt, še laže pa ga bo izvrševala ob sodelovanju vseh njenih članov...

Spomini na ptujske ječe

Ko je prihrumela k nam hitlerjanska drohla, so se že prve dni napolnili zapor Okrajnega sodišča. Prvi je bil priveden učitelj Praprotnik in tako so mu sledili drugi n. pr.: dr. Segula, dr. Remec, dr. Fermevc, sodnik dr. Lipič, Kancier in Dokler.

Jutra do večera, od večera do jutra. Tja po pisarnah v poslopju zaporov so bila umazana od krvnih madežev, tako da so se morala dnevno pomivati. Mučile in prepeale so gestapovske zverine svoje žrtve na različne načine.

Politični jetniki, kateri so bili privedeni v prvih tednih, so po prestanem mučenju in pretepanju bili večidel preseljeni iz Stajerske na Hrvaško in v Srbijo.

gladovati zato, da je on nosil velik trehuh. Ni mu bilo zadosti samo to, ar je redno dobival za prehrano jetnikov, še kradel je od tega kar so prinašali svoji za jetnike.

Cim bolj se je leto 1941 nagibalo h koncu, tem bolj je Gestapo-Kulturbund aparat s terorjem pritiskal na naš slovenski živelj. Opažati je bilo to najbolj v tukajšnjih zaporih.

Kot voditelja za OF na področju Slov. goric sta celo tukaj v zaporih propagirala v največjih urah svojega trpljenja za OF pri zanesljivojih obrah.

slovenske interese vse do osvoboditve. Rekel je: »Potrudil se, da pridobiš tudi tov. Pihlarja, da bosta delovala skupno, svetujem vama pa skrajno previdnost. Bojta se predvsem samo Slovencev, domačih izdajalcev...»

Za navedenima so sledili še Kerenčič Franc, profesor filozofije iz Središča in njegova brata Slavko in Jože, nadalje ing. Berce Polde in njegova žena Milena...

Po svetu

V Anglijo je prispel iz Miami v 2 Russel Tongay s svojim 5-letnim sinčič Bubbo in 4-letno hčerko Kathy.

Rim. Ko se je v Sant Anghelo Caserte vsul plaz 20.000 kub. metrov, od katerem so se poročali, je 18 delavcev mrtvih, 3 delavce pogreša 6 jih je hudo ranjenih, 2 pa se bo s smrtjo. Plaz se je utrgal po eksploziji v skalnatih pečinah, v katero je tem vdrla voda.

Grönland. Grönlandija je v višini 3280 metrov nad zemljo kapi podol velikanška ledena gora. Razprostira 1700 milj daleč in široka je 600 milj. vrh te ledene kape je, nenehno se bo s snežnimi meteži in ledom, z velikih težavami prispela konec lanskega francoska raziskovalna ekipa.

Tokio. Kakor poročata AEP, je v danjih poplavih utonilo na Japonskem nad 60 oseb. Ranjenih je bilo več kot 180, nad 100 pa jih pogrešajo. Na potopu Osake in Kiota je pod vodo 150.000 hiš, okrog 1500 pa je porušenih.

Jeruzalem. Kralj Jordanije Abdullah je postal 20. julija dopoldne izbratenatentata, ravno ko je v starem hotelu Jeruzalema hotel stopiti v moščjo Aiksa, ob priliki mohamedanskega praznika.

Bagdad. Kje so pravilice iz 1001 noči? Morda v številkah, koliko avtomobilov uvažajo letno v to nekdanje praviljivo mesto. V preteklem letu so namreč uvozili tukaj 1119 osebnih, 628 tovarnih avtomobilov. Tudi tu prevladujejo ameriški vozovi, čeprav ostale države imajo tudi, da bi pridobile tako hvaljeno tržišče.

Nečid Egipčan, ki je na ulici poljul svojo taščo, je bil kaznovan z 10 tunti globe. Egipčoski zakon namreč smatra javno poljubljanje moškega, neko žensko, bodisi da je ta ženska njegova žena, sestra, mati, zlasti pa, če je to njegova tašča, za prekršek proti morali.

Nečid Egipčan, ki je na ulici poljul svojo taščo, je bil kaznovan z 10 tunti globe. Egipčoski zakon namreč smatra javno poljubljanje moškega, neko žensko, bodisi da je ta ženska njegova žena, sestra, mati, zlasti pa, če je to njegova tašča, za prekršek proti morali.

Danes mene — jutri tebel

»Danes mene — jutri tebel« je fraza, ki jo izdaj gestapovcem do podrobnosti vse delovanje za OF zgoraj imenovanih, tako da jih je šlo precejšnje število pod krogljo okupatorja, ostali pa v taborišča.

Po izvodeh gestapovca Lovrenčiča kateri je bil navzoč v Mariboru pri streljanju, je Kerenčič, ko so ga postrelili pred puško, rekel sledeče besede: »Danes mene — jutri tebel«.

»V sili je človek vedno iznajdljiv! — Iznajdljivost pa se je pokazala največji meri v tukajšnjih zaporih. Dobi okupatorja med političnimi jetniki. O tem poglavju navajam tukaj samo par primerov, preko katerih ni prišlo do švskega budnost in opreznost.

Zanimivo je, kako so interniranci vzdrževali medsebojno zvezo ne samo med celicami, ampak celo iz nadstropja v pritličje, križem v celih zaporih, da jih ni pri tem zaletilo izdajalsko uho ali oko, da so si tako medsebojno pomagali v zaporu pri zasliševanju pri gestapovcih. To je bilo marsikomu v korist, da se je rešil na svobodo.

Dajmo našim malim čim več stežega zraka, sonca in veselja

V prvi polovici julija si lahko videl vsak dan brhke malčke od 4 do 16 let v veseljem pohodu na dnevno letovanje v Turnišču. V prekrasnem parku, v sončni naravi so se predali veselju ob igranju in kolanju ob vzhodni obali ribnika. Tam so prisluhli zanimivim dogodkom iz pravljic in pripovedk. Občudovali so junstva naših narodnih herojev ob vnetem pripovedovanju pedagoškega vodje. Smeh in vrisk, petje in rajanje je polnilo igrišče sredi dreva redkih vrst. Vedno bolj ubrani glasovi naših malih letovalcev so se ob petju partizanskih in narodnih pesmi pri divjanju zastave vsak dan bolj pripiknili. Četudi se tako nujno zaposten Turniščan je rad obstal in jih — četudi samo od daleč opazoval v njihovem smehu in razigranosti. Opoldne in ob jutrnem pa so z velikim tekom zjemali iz krožnikov in lončkov. Najmlajši med njimi je bil ljubeznivi Milanček Ranaš. Pripkupo se je nasmešnil in rajanje kot nebo plave očke so prosili: malo nežnosti, malo dobrote. Saj ne moreš drugače, ko da ga dvigneš s tal ali ga objameš, mu rečeš nekaj par toplih priranih besedi — in otroček si to tako dobro zapomni.

Otrokom tako lahko vzgojijo ljubezen do živali. Če si jih ogledoval, kako so pri ogledu konjičkov in žrebčikov konjarsne drž. posestva božali živalce in hiteli s trganjem trave, da jim je ponudijo, si bil zopet zadovoljen s svojim usmerjanjem. Ob sprehodu po parku so po ogledu redkih dreves teknovali z ozirom na pravilno imenovanje pokazanega redkega dreva. Vrtnar drž. posestva jih je tudi vžljubil. Nekaj gradic so mu udarniško opleli, on pa jih je pogostil z ribezom in kosmuljami. — še kamilic jim je dal za kuhinjo.

Nekoga sonega predpoldneva pa so jarela njih ličeca ob blyšem grajskem ribniku. Po vodi je brezhibno plavala mala jadrnica — lep model. V prijetni genci so kasneje prav živahno diskutirali o obliki, izdelavi in delovanju jadrnice, o morju in morskem življenju, živalih in dogodkih.

«Dajmo, dajmo!» so klicali pionirčki in pionirke, ko jih je tov. odredni vprašal: Ali ne bi ob zaključku razveselili naše starše s petjem, prizrčki, rajanjem, plesi, in zopet veselje, vrisk in smeh. To so pa znaki pravih počitnic naše dece — saj si želimo zdravih in veselih ljudi, ki jim je plemenito tovarilstvo, lepa umetnost in stik z naravo v radosi.

Nekateri naši letovalci so bili res dobri tovariši. 4-letnega Milančka so štupa ramo nosli, ker malček težko hitreje hodi. Ljubica, Marica in Anica so nabrale čremso in jo razdelile vsem pionirjem in pionirkam. Jožek je med plesom pomotoma prav nerodno stopil Darinki na nogo, ta niti trhnila ni. Samoiniciativno so pionirke in pionirji zbrali cvetje ter se ob zaključku izmene prav pristrčno zahvalili vsemu osebju.

Doumela pa je naša deca tudi, da brez svobode, za katero se imamo zahvaliti našemu ljubljenemu maršalu Titu in partizanom, ne bi bilo tako veselih in prijetnih počitnic. Umni malčki so navdušeno vzklikali: Živel maršal Tito, živeli partizani!

Iz življenja počitniške kolonije v Ptuj

Nad 100 učencev in učenj iz lege Slovenskega Primorja se je veslilo v dijaški dom v Ptuj z namenom, da bi jim lepše in zadovoljše preživeli počitnice, spoznali severovzhodni del svoje domovine, si nabrali svežih moči, ter se tako pripravili za nove naloge.

Kdor še ni bil v počitniški koloniji, prav gotovo ne pozna življenja v njej, ali pa če ga pozna, ga pozna tako kot mu ga slikajo tisti, ki jim je vse to kar vidijo dobrega, plemenitega v novi družbeni ureditvi, velik kamen spoteke in ga barvajo črno in grozno kolikor se pač da. Zato pa nekaj resničnih besed o življenju naših malih v koloniji.

Cilj je lep in plemenit. — Kako ga skušamo doseči? Vseko skupno življenje je treba urediti in organizirati. — Tako smo naredili tudi mi. Otroke smo razdelili na skupine po dvasjet in vsaka ima svojega vodika. Vodiki so učiteljski iniki. Pet skupin vodita dva vzgojitelja, ki sta po poklicu učitelja. Ko je bilo to delo gotovo, smo določili plan dela za 21 dni. Za vsak dan pa se naredi po okvirnem načrtu dnevni red, po katerem se potem razvija življenje kolonije. Vse delo v koloniji je jasno določeno, vse predvideno, nič ni slučajnosti, vse ob pravem času. Delo teče, ker so vsakomur določene dolžnosti in pravice.

Sedaj pa dnevni red: Naš dnevni red obsega poleg najrazličnejših iger, sončenja, kopanja še sledeče — ogled vseh znamenitosti Ptuja in okolice. Ogledali smo si še muzeje, mehnično tkalnico

Samo še nekaj dni imate možnost naročiti

Prešernovo knjižnico 1952

(5 knjig — 1600 strani — 100 din)

Knjižnica obsega naslednje knjige:

1. Koledar Prešernove knjižnice za leto 1952.
2. Dr. Mirko Cernič: Zdravstveni priročnik.
3. Poezije Franceta Prešerna. (Uvod in razlago napisal dr. A. Slodnjak.)
4. Mimi Malenšek-Konič: Prelom. Roman.
5. Ilijin-Segal: Kako je človek postal velikan. — III. del.

Cena za naročnike 100 din.

POHITITE Z NAROČILI!

Naročila sprejema knjižarna Slovenskega knjižnega zavoda v Ptuj in krajevni poverjeniki Prešernove knjižnice.

inpletarno. Videli še bomo zgodovinsko znamenito stolno cerkev, tovarno perila, alkoholno industrijo, nadalje državno posestvo Turnišče in pa zadrugo Osojnik. Za vse kar so otroci že videli, so pokazali izredno zanimanje. Težko si je predstavljati njihovo radovednost. Vse mogoče sprašujejo in dobro morajo poznati stvari, da lahko zadostijo njihovi radovednosti.

V programu so tudi krajši izletj z železnico. 10. julija smo bili v Slatini Radenci. Kako je bilo lepo. Videli in seznanili smo se s krajji, ki so jih nekateri že poznali po imenu. V Slatini Radencih so nas zelo prijazno sprejeli. Uredili so tako, da se je lahko vsak skopal. To je bilo divno. Nekateri so trdili, da je kovanje »divneje« kot v morju! Drugi so bili spet neverjetno navdušeni za »svojevrsno« vodo. Bilo je res lepo in oči so žarele našim malim od velikega zadovoljstva. V programu še imamo izlet na Mariborski otok in ogled tovarne v Strnišču. Kako se že tega vsi veselijo!

Ko smo doma, pa delamo krajše izlete v bližino okolice Ptuja. Tam imajo otroci mnogo časa za najrazličnejše igre in ob igranj je spet smeh, dobra volja — skratka vse, kar dela otroško življenje lepo in bogato.

V domu pa mora biti red, bele lepe postelje lepo postlane, sobe čiste — vse mora nuditi vtis lepo, skrbno in čisto urejenega doma. Za obilno in točno hrano našim malim pa skrbijo naše kuharice. Ljudska oblast se je potrudila in se trudi, da daje deci kar pač v okvirju prilike more. To je plemenito in izredno pohvalno prizadevanje, ki ga bo prihodnost prav gotovo bogato plačala. Res je, da še v današnjih skromnih razmerah ne letuje mnogo otrok in da manjice v koloniji vseh niso pustile, ker so naselje lažem, ki jih trosijo sovražniki naših otrok, na-

Pevski zbor SKUD „Jože Lacko“ in njegove notranje slabosti

Po številnih pohvalah, ki jih je po zaslugi resnih in predačnih pevcev in pevke tekom let po osvoboditvi dosegel pevski zbor SKUD „Jože Lacko“ iz Ptuja na raznih koncertih, nastopih, proslavah, komemoracijah itd. v Ptuj in drugod, je nujno, da spregovorimo ob tej priliki tudi nekaj o nevarnostih, ki vplivajo na razvoj tega pevskega zbora, če ga že sedaj v svoji notranjosti celo ne ogrožajo.

Upamo, da se bo v to opozorilo na nevarnosti zanesli resni del pevskega zbora kot tudi ljudje, ki so že sami razmišljali o dobrih in slabih straneh.

Pevski zbor SKUD „Jože Lacko“ je našemu ljudstvu nujno potreben, ker so mu nadvrse priljubljene narodne, partizanske in umetne pesmi, zato ga je treba tudi varovati pred vsem, kar mu jemlje ugled in kar zmanjšuje vrednost njegovega dela in častnega imena.

Pri prikazovanju notranje nevarnosti ne bi mogli trditi, da v Ptujju in zavednih mladih ljudi, ki jih veselijo petje in ki bi pomladili ter okrepili sedanjí sestav pevskega zbora glede na pevce in pevke, ki jim petje ni edini cilj, temveč bi se morali ustavití ob dejstvu, da v zboru ni skladnosti med vrednostjo njegovega umetniškega ustvarjanja in medsebojnimi odnosi posameznih članov.

DNEVNO LETOVANJE NA TURNIŠČU

Morda ste že slišali, da se na Turnišču zbira vsak dan okoli 45 pionirjev in pionirk, kjer preživljajo svoje počitnice. Nekot so se po tem parku in gradu sprehajale grajske gospodične. Danes je tukaj državno posestvo. V gradu žive delovni ljudje, ki pomagajo graditi lepše življenje. S prostranega igrišča, obdanega z gozdičem, pa se razlega vrisk, smeh in pesem pionirjev. Ob lepem vremenu se tudi kopljejo. Po dobrem kosilu se nam prileže nekoliko spanja. Ogledali si bomo konjarno in park, v katerem rastejo razne redke rastline. Kar prehitro nam teče dnevi.

Zavedamo pa se, da brez ljudske oblasti ne bi imeli takih počitnic.

Zato smo na skromen, a pristrčen način proslavili tudi naš novi državni praznik — 22. julij.

Vindjšan Anica, pionirka

Na pobudo Zveze kulturno-prosvetnih društev Hrvatske bo septembra skupen sestanek predstavnikov zvez iz vseh republik. Na sestanku bodo razpravljali o vlogi in nalogah zveze kot kulturno-prosvetne ustanove.

šega napredka. Vse matere iz našega lepega Primorja, ki imate svoje malčke pri nas, pa bodite prepričane, da bomo storile vse, da bodo njih počitnice čim boljše.

Odvč bi bilo gledati na malenkosti, ki so razumljive v kolektivih, kjer gre za ljudi, različnih sposobnosti, različne starosti, socialnega porekla, razlačne življenjskih nazorov, krivično pa bi bilo izrekati nezaupnico članom in članicam, ki jih ljudstvo pozna kot zveste in predane delavce za napredek socializma in ki jim pristojajo petje naših narodnih, partizanskih in umetnih pesmi. Ni pa odvč pomisliti na poedince v zboru in na okolnosti, ki ovirajo mladino, da kljub večletnemu obstoju zbora ne vstopa v ta pevski zbor.

S koncerti vseh letnikov Glasbene šole v Ptujju je bilo dokazano, da so v Ptujju otroci in mladi ljudje, ki imajo veselje ter sposobnosti za petje in glasbo, da so v Ptujju profesorji in učitelji glasbe in petja, ki so pritegnili v solo mnogo učencev, da so v Ptujju stariši in svojci, ki zauspajo vzgojiteljem v tej šoli svoje otroke in da obstoja med enim in drugimi medsebojno globoko spoštovanje.

Glede na to pa se moramo vprašati, zakaj se to zaupanje neha pred vrati pevskega zbora SKUD „Jože Lacko“, v katerem vidimo največ priletnih in odraslih pevcev in pevki in le malo mladine?

Trditve, da v Ptujju ni take mladine, kot že rečeno, ne drži, pač pa drži trditve, da ni take mladine, ki bi se mogla spriznati z odnosi med nekaterimi pevci in pevskimi otroci in dirigentom. Takí odnosi ne morejo navdušiti staršev, da bi pošljali v pevski zbor svoje otroke, možje žene in obratno. Odnosi v socialističnem pevskem kolektivu temeljijo na medsebojnem spoštovanju članov in članic kolektiva ter dirigenta, ki ne more predstavljati samo strokovnega vodje, temveč tudi zgleđnega starešino, ki mu je največje priznanje za delo in trud ter uspehe vsestransko zaupanje kolektiva samega kakor tudi vseh ljubiteljev petja. Lahko verjamemo, da v Ptujju res ni mladine, ki bi nudila zboru svoje pevške sposobnosti samo zato, da bi tako prišla do družbe, da bi se rešila dolgočasnja in izoliranosti od ljudstva. V Ptujju res ni mladine ter staršev, ki bi jim bilo vseeno, kaj si mislijo o dirigentu in njemu bližnjih pevkih in pevčih Ptujčanah, ko jih ta družba v poznih večernih ali zgodnjih jutranjih urah, daleč izven občajnega časa javnih nastopov in koncertov, dram in pouličnim krohotom in petjem pokodnik. V Ptujju res ni take mladine, ki bi ji bilo vseeno, kaj si mislijo o dirigentovi družbi pevcev ljudje iz Haloz, ki so v nedeljo 15. julija t. l. v gostilni na Borju videli, kako nekulturno se zna obnašati dirigent napram sočlanicam SKUD-a Ples! in skrobacije s pevko, ženo službeno odsotnega inteligenta niso običaj vesele družbe in ne prijateljske šale, temveč način izživljanja enakih z enakimi. Podrobnosti in slčnih primerov ne bi navajali.

Tako početje ne more imeti ničesar skupnega z odnosi v kolektivju kulturnih delavcev, ljudi, ki bi naj navduševali mestno in deželsko ljudstvo za kulturo in umetnost, ki bi naj dokazovali, da pomeni organizirano, kolektivno delo družbo, ki jo večejo družbeni, občeljudski interesi in medsebojno spoštovanje, ne pa malomeščanska lahkožvost.

Največjo in najstarejšo nevarnost predstavljajo za utrjevanje in pomlajevanje pevskega zbora ti nespoštljivi odnosi. Dokler bo tako, v tem zboru ne bodo resni pevci zadovoljni, tako dolgo ne bo v tem pevskem zboru resne mladine, tako dolgo ne bodo peli naših narodnih, partizanskih in umetnih pesmi samo mladi in odrasli zavedni državljani in državljanke, temveč pevci in pevke, ki jim je naša pesem le sredstvo za doseg lastnih ciljev.

Upamo, da se bodo resni člani in članice pevskega zbora SKUD-a „Jože Lacko“ temeljito spoprjele s to notranjo nevarnostjo, da bodo očistili svoje vrste ter se otresli vse navlake, kakar si bo zbor pridobil zaupanje mladine in njenih staršev vseh ljubiteljev petja. Pevski zbor bo potem lažje in nasmejnili obrazov stopal pred množico doma in drugod in narodna pesem bo pristrčneje zvenela iz grl tistih mladih in odraslih pevcev in pevke naše socialistične domovine, ki so pripravljene v slučaju nevarnosti to pesem braniti tudi s svojim življenjem.

Vičar Stane, Ptuj

Kmalu bo odšla še III. ptujjska MDB „Franc Osojnik“ na mladinsko progo

Kakor na vseh dosedanjih akcijah tako tudi letos mladina ptujjskega okraja sodeluje na III. mladinski progi, na katero je od meseca marca do letos odšlo čez 150 mladincev in mladink.

Prva ptujjska MDB „Jože Potrč“ se je vrnila po dvomesečnem delu štiri krat udarna in pohvaljena, srednješolci ter melioracijska šola, ki se nahajajo že 20 dni na progi, žanjejo iz dneva v dan večje uspehe. 13. in 19. t. m. pa se odšla na progo II. ptujjska MDB „Jože Lacko“, katere brigadirji so obljubili na svoji prvi brigadni konferenci pred odhodom brigade, da bodo častno zastopali mladino našega okraja, ter se vrnilli nazaj ponosni — najmanj trikrat udarni. Prepričani smo, da bodo svojo obljubo izpolnili — ter se s tem uvrstili v vrsto ptujjskih mladinskih brigad, ki so se vratale iz raznih akcij pohvaljene, večkrat udarne, pa celo odlikovane.

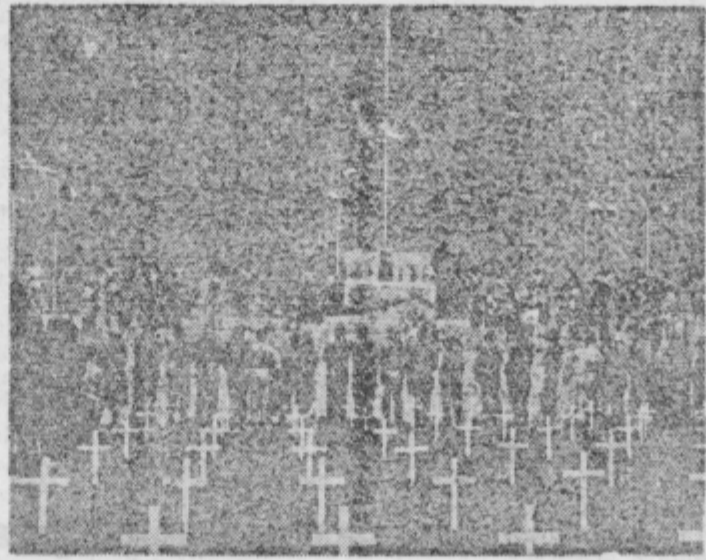
Koncem meseca avgusta pa oddide na progo III. Mladinska delovna brigada „Franc Osojnik“, ki ostane na delu ves september in oktober. Tej brigadi pripada častna naloga dokončati vsa večja dela na progi ter s tem omogočiti zadnji izmeni, ki jih bo po dvomesečnem delu nadomestila, da bo proga pravočasno dovršena.

Zbiranje prijav za III. ptujjsko MDB je že v teku. Prijave zbirajo vsi mladinski aktivji, kakor tudi Okrajni komite LMS v Ptujju.

Kakor vsa prejšnja leta, pa tudi v letošnji dve brigadi, smo sigurni, da bo odziv zadovoljiv, ter da se bodo najboljši člani mladinske organizacije pri-

javili tudi v to brigado. Sami prijavitelci pa morajo paziti že v samem začetku, da se ne bodo v brigado vrinili ljudje, ki bi kakor koli škodovali ugledu brigade. Predvsem je treba paziti, da se ne bi vrinili v brigado ljudje kot so: pretepači, moralno pokvarjeni mladinci ter vsi ostali, ki ne zaslužio naziva brigadirja mladinske brigade. V brigado imajo dostop resni do dobri mladinci in mladinke — če bomo pri izbiri pazili, smo lahko sigurni, da bo brigada dobra ter da se bo vrnila v Ptuj ponosna, z visoko dvignjeno brigadno zastavo, ki jo bo krasil naziv večkrat udarne brigade. Sigurni smo tudi v to, da bo v taki brigadi tudi veliko brigarirjev, ki se bodo vrnilli s svetlo značko udarnika na prsih. Brigadirji take brigade se ne bodo sramovali svoje brigade, radi se bodo spominjali dni težkih borb za delovne uspehe, radi se bodo spominjali svojih tovarišev in kolektiva, v katerem so preživeli dva meseca v skupnih naporih pri delu kakor tudi pri zabavi v prostem času.

Mladinci in mladinke, odzovite se klicu svoje organizacije, odzovite se klicu svoje domovine, ki dobiva iz dneva v dan večji ugled v svetu, ki iz dneva v dan postaja lepša, bogatejša in srečnejša. Biti graditelj mladinske proge pomeni čast za slehernega člana LMS, pomeni biti v prvih vrstah graditeljev socializma, ki neustrašeno korakajo pod vodstvom naše slavne Komunistične partije v lepjo in srečnejšo bodočnost. V.M.

Na Koreji: pogajanja in vojskovanje

Na Koreji se istočasno s pogajanjí za mir še vojskujejo, na drugih mestih pa opravljajo komemorativne svečanosti za padlimi vojaki. Tisoči križev in drugih znamenj na grobovih padlih vojakov svetu postavlja nemo in obenem vpijoče vprašanje: «Ali bo človeštvo dalje moralo z življenji plačevati interese imperialistov?»

ta posel merodajen ključ abecede, katerega je moral razumeti prejemnik in oddajnik, kar ni bilo težko za naše inteligentne slovenske ljudi. Za takšno telegrafiranje so bile najbolj primerne nočne ure, ko je bila v zaporu popolna tišina. Predvsem so se odlikovali v tem stari aktivisti, kot je bil n. pr. prof. Kerencič, ing. Berce in njegova žena, dr. Spindler in več drugih tovarišev. Takšnih razgovorov ni mogel opaziti niti v celici navošč, kaj še le kateri od straže. Vsa, kateri je to videl ali slišal si je pač mislil: si pač s tem prasketanjem čas krati. Saj je prasketalo ob gotovih nočnih urah po celicah kot da čuješ črva v starem trhlem lesu. Ker pa niso gestapovci pri zaslišanju imeli nikakih pozitivnih uspehov, smo seveda največkrat bili krivi tega strazarja ali čuvarja jetnikov, kakor da bi jim mi nudili medsebojno zvezo, česar pa inteligentni jetniki od nas niso zahtevali, ker so si znali sami pomagati.

Tudi korespondence z zunanjim svetom so vzdrževali na svojevrsten, celo tako skrivni način, da sploh niti pri cenzuri, katero je gestapo obavljaj nad zbirni in paketi tako natančno, da sploh ni prišla skozi nobena napisana beseda ni mogel ničesar odkriti. Pisavo so jetniki napravili na kakršne koli papir, nevidno, da se sploh ni dala opaziti s prostim očesom, in sicer s citroninim sokom. Donašaj sem jim citroni, saml pa so si napravljali lesene ključke, s katerimi so pisali namočeni v

čela takoj tleti in s pihanjem je nastal ogenj za prižiganje. Tako se je torej iznajdljivost izpopolnjevala na vse načine, samo, da se je trpljenje in pomanjkanje lajšalo na svoj način.

Gotovo bo zanimalo čitatelje zlasti tistega, kateremu je zadeva nekoliko znana, kako je bil tov. Pihlar aretiran in kako je prišel skozi gestapovski bunker v Brentičevi hiši. 9. septembra 1944 ob 16. uri sta se pojavila v pisarni ptujjskih zaporov dva žandarja ter vprašala Jermana po Pihlarju, ki je bil ravno tisti čas pri jetnikih v zaporu. Na zahtevo žandarjev ga je Jerman pozval v pisarno, kjer sta mu napovedala aretacijo, ne da bi napovedala kakšen vzrok ali krivdo. Odvedla sta Pihlarja na gestapovsko komando, kjer so ga brez zasiljanja zaprli v zloglasni bunker.

Tov. Pihlar je imel ptujski žandarji že daljši čas prepelj na piki, ter koval načrte, kako bi ga spravili v neprivleke. Prišla je prilika, ki so jo izkoristili, četudi čisto po nedolžnem Bil sem tisti dan službe prost in je po Pihlarjev aretaciji ostal za tisto noč Jerman sam tudi za nočno službo, katera je bila po vrstnem redu za isti večer določena Pihlarju. Bila je namreč z nami tiste čase v službi še neka Nemka iz Gradca, ki pa je imela na skrbi v zaporu samo ženske oddelke. Pri takem staležu jetnikov, ki jih je bilo dnevno do 130, je bila premalo za

službo ena ali dve osebi, vse premalo, ker bi praviloma moral biti na 15 oseb en paznik. Po Pihlarjevem odhodu je prišel Jerman popolnoma iz ravnotežja. Komandirati ni imel komu, za delo pa mu itak nikoli ni bilo. Zaporniki so tisti večer ostali brez vode in deloma tudi brez večerje. Debelo sta se gledala Jerman in Nemka sredi pisarne, ter konferirala o vzroku Pihlarjeve aretacije in kakšne posledice se bodo prišle na dan.

In res! — Že tista noč je bila za ta dva zelo burna! Prišli so namreč partizani z velikim poštnim avtomobilom pred zapore, da bi osvobodili iz zaporo politične jetnike. Okrog ene ure ponosi so prispeli, ter klicali z zvoncecem pri vhodnih vratih, da bi jim d-prišli. Ker pa niso znali lozinke, službeni Jerman tega ni storil. Stal je kot okamenel za zaprtimi durmi, ter vpraševal, kdo je in kaj hoče. Ker pa so bili tudi partizani precej nerodni pri svoji akciji in so se nepremišljeno izkazili: «Schnell aufmachen!» — Gendarmerie von St. Johann ist da!» — Jerman pa je seveda takoj znal koliko je ura, ker žand. postaje pod tem imenom ni bilo, ampak le žand. post. Gollendorf Jerman je zadelnič zlezel v pisarno k telefonu, ter klical ptujjsko žandarmerijo in gestapo. Med tem so jo partizani brez uspeha z avtom odkurili. Jerman je ostal takorekoč v blaznem stanju sam dalje v službi. Od žandarjev sta prišla po predsedku ene

ure po odhodu partizanov dva pogledat, kaj se je zgodilo in sta tudi koj odšla. Bilo je tudi njih strah pred partizani. Gestapovci pa so prišli čele ob 8. uri!

Bila je tukaj v ozadju s strani partizanov neka izdaja. Načrt so imeli dobro pripravljen za odvoz jetnikov iz zaporov in so točno znali, da bo tisto noč tov. Pihlar v službi, ki jim bo pomagal v tej akciji za rešitev jetnikov. Obveščen pa o tem vsekakor ni bil, ker on bi jetnike vsekakor dal in tudi sam šel z njimi. Ker pa je zadevo o tem načrt nekdo naznanil žandarmeriji, so Pihlarja že prej zaprli.

Kdaj bi se moral nameravan načrt izpeljati, ovajelec tudi ni znal žandarmeriji povedati. Ker je to bilo izvedeno hitro po aretaciji Pihlarja, je bilo za njega še to bolj obremenljivo. Mučili so ga v bunkerju celih 14 dni, ter je bil na dvorišču, na zraku ves čas trajanja zapore le par trenutkov. Zasliševali so mene in Jermana ter vlekli iz naju vsemogoče stvari, o katerih nisva 'mela niti pojma. Končno pa so tudi Pihlarja morali izpustiti, ker niso mogli izslediti nič konkretnega. Jaz sem dobil od žandarja Polanca eno pošteno zausnico, ker je Jerman povedal, da sva s Pihlarjem intimna prijatelja. Pihlarja so premetlili v kaznilnico »Karlau« pri Gradcu. Jerman pa je žel od Nemcev veliko pohvalo za svojo vestnost, ker mu niso partizani odvlekli jetnikov. G. D.

Kdo kali nočni mir v Ptujju in povzroča nepotreben dnevni hrup?

V zadnjem času so se v Ptujju razpasle navade, ki prav nič ne dajejo ugleda ne njihovim povzročiteljem in ne organom Ljudske milice. Ze od nekdanjih veljav predpisov tako za cestno-policijski red, ki omejuje brzino vožnje skozi naselja, prepoved hupanja in ropota, kot oni ki ne dovoljujejo kaljenja nočnega miru. Izgleda pa, da ti predpisi, čeprav so še v veljavi, za mesto Ptuj vendar ne drže.

Ze tako živahen promet z motornimi vozili povzroča po Ptujju mnogo hrupa, a vendar ta še ni zadosten nekaterim vozačem, saj bi ti drugače gotovo ne vozili svoje avtomobile in motorna kolesa z vsemi na stečaj odprtimi ventili, izpuhli, trobilni itd. Ljubitelji takega ropota mora biti ali zelo omejen, ker se ne zaveda, da ni v mestu samo on in njegovo vozilo, ali pa tako gluh, da mu skozi kosmata ušesa ne prodre ropot, ki ga povzroča. Njegova omejenost tega že tako daleč, da ni zmogel pomisliti na ljudi po trgovinah in uradih, ki zaradi njegovega ropota ne morejo govoriti s strankami, ne opravljati pisarniških poslov ali govoriti preko telefona, marveč edinole lahko preklinjali takega vozača. Kje še, da bi pomislil na uboge pešca, ki pasira ulico in zaradi njegovega ropota ter nagle vožnje lahko spregleda drugo vozilo in nesreča je neizogibna.

Tem modernim motilecem miru sledi kavarna »Moskva«, ki z novim ogromnim zvočnikom zabava bližnje in daljne sosedje v pozne nočne ure, ko si po dnevnem delu žele počitka, a ga vsled glasbe, ki prihaja iz tega zvočnika ne najdejo tudi do polnoči ali pa še deli.

Zeleti bi bilo, da si prizadeži vsaj nekaj vzamejo k sreči, organi Ljudske milice pa posvetijo malo več pozornosti tem kršilcem dnevnega in nočnega mira ter kršilce s primernimi, toda občutno kaznimi pripravijo do tega, da bodo spoznali, da si delovni človek nabira ponoči novih moči ker le v tem primeru lahko z uspehom vrši svoje dnevno delo.

Alise poznamo?

V vsakdanjem življenju srečujemo ljudi različnih navad in lastnosti, ki so nam v svoji pojavi privlačne ali zoprne. Spoznanje teh različnosti predstavlja veliko bogastvo zlasti za vzgojitelje, saj jim ravno to omogoča uspešnejše vzgojno delo. Ko se svojih lastnosti zavejo posamezniki sami, se zavejo tudi posledic, ki jih največkrat trapijo po lastni krivdi.

CENCE SO VEDNO ZOPRNE

Nadležni družabnik, bodisi na ulici, na potovanju, v gledališču, ali v družbi je — cenci, ki boče biti dober družabnik, pa vas muči z vsem mogotim, kar vas ne zanima, ali pa hoče od vas izvedeti vse mogoče ali nemogoče podrobnosti. Če hoče kdo razvedriti mučenca razpoloženja, ni nedostojno, ako skuša sprožiti pogovor, toda če opazimo, da naš družabnik ni pri volji ali da hoče biti sam s svojimi mislimi, umolkujemo, da ne postanemo vsiljivi in nadležni. Toda tudi povsod drugod v družbi pomnimo, da je dobro, če pustimo, da govore tudi drugi, in ne mislimo, da smo dolžni, neprestano zabavati. Le v lastnem gospodinjstvu je dolžnost gostiteljice, da skrbi za zabavo, pa tudi s tem ni rečeno, da bi morala neprenehoma govoriti in zabavati sama.

Dostojen in resen človek ne odgovarja na vprašanje prej, kot ga je vpraševalec dodobra izrekel. Za to pustite vsakogar, da izgovori in mu ne segajte v besedo. Je tudi nevarno govoriti o lastnih namelih in načrtih prej kot so se uresničili. Do tedaj ne govori o svojih namelih in načrtih!

MOLČEČNOST JE DOBRA ČEDNOST

Mnogokrat poudarjajo odrasli ljudje, da je molččnost dobra čednost.

Dobro lastnost pripisujejo molččnosti, če ta usposablja človeka, da obdrži zase vse, kar je izvedel, slišal, videl itd., in da pove to šele takrat, ko je to v interesu drugim nujno potrebno. Ni pa molččnost umestna tam, kjer gre za utajitev zločina, za obsodbo nedolžnih itd.

Molččnost je koristna v primerih, kjer preprečuje boj, strast, prepire itd. Ta molččnost je umestna predvsem v zakonu, kjer je treba gledati na to, da ne nastajajo nesporazumi, spori, prepire; tu velja staro pravilo: »Kar se doma skuha, naj se doma pojé«.

HINAVSTVO SE PRIVZGAJA

Hiba značaja je hinavstvo, ki se začne pojavljati često že pri otrokih. Hinavstvo se vzgaja s tem, da se govori pred otroki o ljudeh drugače, ako so navzoči in drugače za njihovih hrbtom.

ODKRITOSRČNOST JE ZDRAVILO

Za lastno osebo je odkritosrčnost zdravilo in zdravilo v družabnem stiku. V prvem primeru obveščati o lastnih hibah, vodi k samoznanzanju in poboljšanju, kajti tudi spoznanje lastne slabosti pomeni, odreči se hrepenenju po ciljih, ki jih ni mogoče doseči ter se obrniti k dosegljivemu. V drugem primeru igraje poravnava neslogo in spore, ki so nastali pravzaprav brez pravega vzroka.

Kdor je pošten in odkritosrčen sam do sebe, je pošten in odkritosrčen tudi do drugih.

Ženam na Koreji življenje ni lahko

tudi v mirnem času. Slika kaže ženo, ki pripravljajo v posebnem kamenitem »mlinu« od Američanov podarjeni riž za hrano svojim družinam.

NEKAJ ZA OTROKE

Nagovžala sva mladiče grličje družine

Pred nedavnim je huđa nevihta napravila mnogo škode na drevju in rastlinah. Po koncu nevihte so povsod pogledali krog hiše. Tako sem napravila tudi jaz. Ugotovila sem, da je pri sosedovih pobilo piščance, drugod polomilo veliko drevje, pri nas pa vejice mladih dreves.

Ko sem zagledala prve piščice, ki so frčale mimo hiše, sem mislila, kako so le-te preživle tako neurje, ko ga niti piščanci in drevje ni zdržalo.

Ni se še začelo mračiti, ko sem zagledala pod lesko čisto premočeno in premraženo mlado grličico, nadelež od nje pa gnezdo. Brez težave sem jo dvignila in prinesla v kuhinjo. Z bratcem sva se razveselila-tega nesrečnega najdenčka, ki je ves drgetal od premraženiosti. Zamotala sva ga v krpo in kmalu je sedel suh in razpoložen za bratevem rokvu. Mogoče je še en mladič pod leskovim grmom, v bližini, kjer sem našla prvega najdenčka, sem rekla bratcu, saj imajo grlice navadno po dva mladiča. Sta sama, pogledala pod grm in res našla še drugega mladiča, še bolj premočenega in premraženege. Tudi tega sva z bratcem zamotala. Ta bo pa moj, sem dejala bratcu, ki je sedel pri miru z grlico na rokvu in se srečno smehljaj. Čez četr ure sta bila oba najdenčka v plitvi hišici prav dobre volje. Sedela sta in opazovala najino račovednost, saj sva bila stalno pri hišici.

Med raznim pomenkovanjem sva se z bratcem pogovorila, kako bovo hranila najdenčka, kateri bo moj in kateri njegov. Onemela sva, ko nama je mamica dejala, da ni prava, da se meniva o tem, kako bova stregla zaslužjenima najdenčkoma. To malo uslugo, da sva ju ogrela in posušila ter jima nudila prijetno prenočišče v čisti plitvi hišici, bi morala revčica plačati s svojo svobodo. Nobena pomoč ne more biti več vredna kot svoboda. Pustili ju bomo zopet na prosto. Piščica bosta rada ostala blizu hiše in bosta gnezdiča na leski in kdo ve, če se njuna zgodba ne bo ponovila njunim mladičem.

Sledič dan sem opazovala, kako sta samec in samica sedela na ograjo, na streho, na lesko, sfrčala in se zopet vrnila. Videlo se je, da iščeta mladiča. Piščico hiščo sem postavila popoldne na dvorišče, odprla vrata in se umaknila nekaj metrov. Takoj je bila skupaj vsa družinka. Klanjanja in kukrdukanja ni bilo konca. Samec je bil na tleh, samica pa je skočila na stojalo za cvetlice, od tam na ograjo, s te pa na najbližjo vejico. Ponovno se je vrnila na tla in

Državni tehnični inštitut za kovinsko industrijo v Ljubljani je prihranil 285.000 deviznih dinarjev, ker je izdelal prototip novega stroja za avtomatsko varjenje koles za bicikle v tovarni »Rog«. Izdelava tega stroja jo zamisli večkratnega novatorja Poljšaka je stala samo 140.000 din. Nekvalificiran delavec naredi s tem strojem štirikrat toliko, kakor je naredil prej kvalificiran delavec.

Proti koncu t. m. bo industrija motorjev v Rakovici dobavila kmečkim delovnim zadrugam in državnim kmetijskim posestvom še 120 novih traktorjev tipa »Zadugars« in »Ansaldo«. V preteklem polletju so dobile delovne zadruge in kmetijska posestva iz vseh ljudskih republik razen Slovenije več kot 400 traktorjev iz te tovarne. Narodniki so popolnoma zadovoljni s traktorji »Zadugars«, ki jih bodo začeli z nastopom izdelati povprečno 60 na mesec.

varna »Iskra« v Kranju je izdelala še okrog 400 kinoprojektorjev za domače potrebe. Dobila pa je tudi že naročila iz inozemstva. Neke avstrijske tvrdka bi rada kupila vsak mesec 100 kinoprojektorjev. Za zdaj bo poslala tovarna v Avstrijo 10 kinoprojektorjev.

vabila mladiča za seboj na vejico. Močnejši mladič se je opogumil in sfrčal na ograjo, s te pa na vejico. Samica je sunila z ograje, da je padel na tla, nakar je moral ponoviti vzlet na ograjo. Končno sta sedela oba mladiča na najbližji vejici ter čakala samca in samico, ki sta jima izmenoma prinášala hrano. Zvečer sem brez težave z vejice snela mladiča, ki sta tudi drugi večer prenočila na toplem v svoji hišici.

V sredo sem ju zopet izpustila na svobodo. Snidenje grličje družine je bilo enako prisrčno kakor prvo. Mladiča sta takrat sfrčala izpred hišice naravnost na vejico, kjer sta zopet obsedela. Kmalu se je vili. Opazovala sem ju, če si bosta kam pomagala pred nalivom. Pri njima je sedel eden izmed starih. Kljuvanja sosednega mladiča po glavi nilem razumela. To početje se ni je zdelo tembolj krivično, ker sem videla, da jima je izpuli iz glavic perje, ki je plavalo po zraku. Kaj le hoče od njiju, sem mislila? Kmalu pa mi je bilo jasno, temu ta neviščnost. Končno sta se morala oba mladiča na vejici umakniti pod višec liste višje vejice, ki ju je branilo pred nalivom. K njima je prisedel tudi »vzgojitelj«. Nehalo je deževali. Našla sem ju še vedno na istem mestu. Ko sem se jima približala, se me nista zbalala. Pobožala sem ju in pustila sedeti do mraka, ko sem ju zopet dala s hišico vred pod streho.

Tako bom ponavljala vse dotlej, dokler ne bosta mladiča samostojnejša in bosta prosto frčala v družbi odraslih grlic.

Piščica hišica bo potem prazna, z bratcem pa bova raje opazovala svobodno življenje piščje družbe brez otrokov, da sva kateremu izmed njihovih članov kratila to njihovo pravico.

Idica, učenka III. r. osn. šole Breg.

Zrak - neizčrpana zakladnica kmetijstva

Ing. Zorec Egon

Cudovite so tvornice narave. V veličastnem redu in miru se v njih strogo po določenih zakonih proizvajajo snovi, neobhodno potrebne drugim živim bitjem. Kmetovalec skuša posegati v to dogajanje ter ga obrniti v svojo korist. Pri vsaki proizvodnji se porabljajo dobrine, da bi nastale nove, večje. Tudi narava ne proizvaja ničesar, ne da bi uporabljala že obstoječih snovi. Za to ima dva vira: zemljo in zrak. Ozačje je neizčrpano. Večji del prirastka, skoro vse, kar pri sežiganju izgine, razen malo pepela in dušika, je iz zraka. Zemlja in snovi, ki jih vsebuje, predstavljajo kapital. Zemlja je draga, še dražje pa so snovi, katere rastline iz nje črpajo. Res je, da ima skoro vsaka zemlja teh snovi še v precejšnjih količinah, kljub temu pa za dovoljno rodovitnost primanjkuje te ali one snovi. Če hočemo imeti redno zadovoljive donose, je zemljo treba gnajiti. Zemlja potrebuje domači, hiševski gnoj, ter umetnega: dušik, kalcij, fosfor, anorg. Teh mora biti v zemlji vedno v zadostni količini, čim več jih izčrpamo iz zemlje, tem več jih moramo nadomestiti. Nadomeščanje je lahko drago pa tudi poceni.

V zraku je torej veliko rastlinam potrebnih snovi. Kako jih izkoristimo? Dve možnosti imamo: da pridelujemo rastline, ki hrano črpajo bolj iz zraka kakor iz zemlje, ter da izrabljamo bolj snovi, pridobljene iz zraka, one iz zemlje pa vrnemo zemlji.

Ugotovljeno je, da večkrat prekaša redilna vrednost snovi, ki jih dobimo v pridelkih, vrednost snovi v zemlji, ki jih je rastlina porabila za svoje življenje. To so posebno metuljnice — detelje. Le-te vsebujejo veliko dušičastih snovi (beljakovin), ki jih pa ne pri-

Tov. Domajnko Jože iz Ptujja je bil na XV. jugoslovanskem esperantskem kongresu

Delegat tov. Domajnko nam je dal v objavo sledeči članek:

V Ljubljani je bil od 7. do 12. t. m. XV. Jugoslovanski esperantski kongres, katerega se je udeležilo okoli 500 esperantistov iz cele države. Navzoči so bili tudi inozemski gostje esperantisti iz Avstrije, Anglije, Holandske in Švedske. Prijavljeni gosti iz Nemčije, Francije, Italije in Izraela žal niso prispeli. Organizacijski odbor je imel obilo dela, da je pripravil vse potrebno.

Ponosno je plapolala naša zastava na gradu in zgradbah, kjer so se vršile esperantske prireditve. Prijateljski večer, ki se je vršil v soboto, je bil posvečen 30-letnici obstoja Esperantskega društva v Ljubljani. Nastopale so razne esp. grupe z zanimivim sporedom.

Sama otvoritev kongresa v veliki dvorani »Unione« je bila zares slavna. Kongres je pozdravil in mu žele uspeha med prvimi ministri zakulturo in znanost tov. B. Ziberl, zastopnik mesta Ljubljane, IOOF in Zveze sindikatov Nato so govorili delegati iz inozemstva in predstavniki delegacije esperantistov Jugoslavije, kakor posameznih esperantskih zvez naših republik. Posebno navdušeno je bila pozdravljena znana pobornica za mednarodno sodelovanje, ki nastopa tudi na mednarodnih neesperantskih kongresih — g. Julia Isbrucker iz Haaga, ki je med drugim dejala: »... ko sem prestopila meje petih držav, se počutim pri vas kakor doma.«

Celo popoldne v nedeljo so bile seje raznih odsekov, ki so sprejeli važne sklepe, kar je bilo naslednji dan potrjeno na zasedanju glavne skupščine esp. federacije. Bil je izvoljen novi odbor. V nedeljo zvečer je bila akademija v operi. Naslednji dan pa predvajanje holandskih in naših filmov v kinu »Moskva« v esperantskem jeziku, kar je navdušilo navzoče.

Položitev venca na spomenik Prešerna, kakor ogled gradu in drugih zanimivosti, ter v terek skupinski izleti na Bled in v Postojno bodo ostali udeležencem v najlepšem spominu.

Zadnji dan, v sredo smo imeli seminar namenjen učiteljem in vodjem tečajev esp. jezika. — Bilo nas je nad 200 — od učenca do univerzitetnega profesorja. V učilnici trgovskega tehnikuma smo pajljivo sledili izvajanjem g. Andree Ce, znanega svetovnega esperantista, ki nam je nazorno prikazal prednost učenja jezika po njegovi metodi. Ta ima uspeh širom sveta. Tudi v Ptujju bomo jeseni imeli tečaj po metodi.

Smelo trdimo, da je res prišel čas, ko se bo tako v naši domovini kakor drugod po svetu priznalo Esperantu mesto, ki mu pripada.

Naša bojna ladja »Zelengora« resila parnik »Šabac« iz minskih polj

Dubrovnik, 25. julija. Na okeanskem parniku »Sabace«, ki se je vračal iz tujine v domovino, so pri Dubrovniku odrekli pogonski stroji. Parnik je, gnan od vetra, zasel na minska polja, ki so ostala še iz vojne dobe.

Takoj, ko so v Dubrovniku opazili nevarnost, je iz pristanišča izplula bojna ladja »Zelengora«, srečno prispela do parnika, ga privezala in brez škode izvlekla iz minskega polja. Pri reševanju je pomagala tudi posadka ladje »Bakar«.

Bojna ladja »Zelengora« je na istem mestu pred štirimi leti pomagala pri reševanju parnika »Hrvatska«, ki je naletel na mino.

V Sloveniji je začelo deset podjetij izdelovati razne predmete iz polivinila. Tovarna perila v Celju že izdeluje v serijah dežne plašče, čepce itd. Ljubljansko podjetje »Tribuna« bo izdelovalo iz polivinila tudi otroške vozčke, tovarna »Ilirija« pa glavniče. V Mariboru bodo izdelovali iz polivinila zobne četke.

IZ ORMOŽA

V Ormožu je 22. julija pri koptanju v Dravi začel vptiti na pomoč poročnik Kranjlovič iz Ormoža, ker ga je prijel krč. Kopalci tov. Meškova in Heda Gaberčeva sta mu priskočili na pomoč ter ga rešili iz vode gotove smrti.

Ormožani omenjeni tovarišici stavljajo za zgled ter so na njih ponosni. —nik.

FIZKULTURA

V nedeljo 22. julija se je v Ormožu odigrala zaostala nogometna tekma med TD Ormožani in TD Ledavo iz Lenčava.

Zmagali so zasluženo domačini z rezultatom 11:0 (5:0). Gledalcev je bilo nad 400 ter so zadovoljni odhajali z igrišča. Ormožani so dali tokrat eno svojih dobrih iger. Ves čas igre gostje niso uspeli vzeti iniciativo v svoje roke, niti toliko, da bi dosegli časten gol.

Gole so dali: Kovarčič 5, Kuček I. 3, Vipavec, Horvat in Hedžet po 1.

Slovensko narodno gledališče Maribor ponovi zaradi velikega zanimanja v torek, dne 31. julija t. l. ob 20. uri v Ptujskem gledališču veseligrv v 'trañ dejanjih

»LJUBIM VAS«

Predprodaja vstopnic pri gledališki blagajni od 14.—15. ure, ter 1 uro pred začetkom predstave.

Združenje državnih gostinskih podjetij Ptuj, je po sklepu skupščine prešlo v likvidacijo. Pozivamo vse dolžnike, da poravnajo dolgove, in upnike, da prigrasijo terjatve do 10. avgusta 1951, sicer se bodo dolgovi sodno izterjali. — Likvidacijski odbor.

Vabilo na

XI. TURISTIČNI PRAZNIK

Ki bo v nedeljo, 5. avgusta 1951, v slučaju slabega vremena pa 12. avgusta, na lepi razgledni točki na tromeji okrajev Ptuj, Ljutomer in Radgona, na vrhu Gomile. Pričetek je ob 13. uri. Vrstile se bodo muzične, pevskie in telovadne tekme s šaljivimi nastopi za prvenstvo. Tekmovanja se bodo udeležili posamezniki in skupine iz vse Slovenije.

Po končanem tekmovanju bo razglasitev rezultatov. Praznovanje bo končalo z vinskno sortno razstavo in pokušnjo, veselico ter dobro vinskou kapljico. Tekmovalci in izletniki, prijavitelje se pravočasno!

Turistično društvo Gomila, p. Juršinci — Ptuj

Zamenjam malo posevstvo s hišo blizu Ptuj z enostanovanjsko hišo z vrtom v okolici Ptujja. Vprašajte: Lenarčič Ela, Lancova vas 3, p. Sv. Vid pri Ptujju.

Na Vičavi se je zatekel nad 40 kg težek prašič. Najditelj ga naj vrne Horvatu, pismošni, Vičava 25.

Prodajam dobro ohranjeno pelerino (dečni plašč). Naslov in upravi lista.

Našlo se je ogrodje moškega kolesaznamke »Herkules« št. 473955, tovarne Seid 1896 z oznako št. 59. Ogrodje je črne barve, ima dolg kromirane nadomestke na prednjem delu pri končnicah, kjer je ogrodje sestavljeno. Eastnik naj se javi na Poverjeništvu za notranje zadeve, Ptuj, soba št. 26. — Iz pisarne Poverjeništvu za notranje zadeve, Ptuj